

Omaishoidon tuen myöntämisperusteet

Omaishoito

Omaishoidolla tarkoitetaan omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) mukaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön kotioloissa tapahtuvan hoidon ja huolenpidon järjestämistä, omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki tarkoittaa kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Omaishoidon tuen tarkoituksena on mahdollistaa hoidettavan asuminen omassa kodissaan ja siirtää palveluasumisen- tai laitoshoidon tarvetta. Omaishoidettavan kodin olosuhteiden tulee olla hoidettavan terveyttä ja hyvinvointia tukeva. Kodin olosuhteiden pitää mahdollistaa hoidettavalle annettava hoito.

Omaishoidon tuki ei ole subjektiivinen oikeus, vaan määrärahasidonnainen etuus, jonka saaminen perustuu kunnan harkintaan. Omaishoidon tuki kohdennetaan Kosken TI kunnassa eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville henkilöille. Omaishoitajaksi hakeva on velvollinen itse selvittämään omaishoidon palkkion vaikutukset sosiaalietuuksiin.

Omaishoitajaa koskevat vaatimukset

Omaishoitajana voi olla omainen tai muu läheinen henkilö, jonka hoidettava on hoitajakseen hyväksynyt. Hoitajan tulee olla 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka on elämäntilanteensa, voimavarojensa, hoitotaitojensa, terveytensä ja toimintakykynsä puolesta soveltuva omaishoitajaksi. Hoitajan tulee kyetä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta. Hoitajan toimintakykyä arvioitaessa kiinnitetään huomiota muun muassa hoitajan omiin sairauksiin, muistiin, liikuntakykyyn ja elämäntapoihin. Arvioinnin perusteella voidaan edellyttää, että hoitaja/hoidettava ottavat vastaan muita palveluja, joilla turvataan kotona tapahtuvan omaishoidon toteuttamista ja hoidettavan riittävää ja hyvää hoitoa. Hoitajan soveltuvuudesta hoitotyöhön voidaan edellyttää lääkärin ja/tai muun sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijan lausunto. Lausuntoa tai lääkärin arviota voidaan pyytää myös jo sopimuksen piirissä olevilta hoitajilta tai heidät voidaan kutsua omaishoitajille suunnattuihin terveystarkastuksiin. 65 vuotta täyttäneelle hoitajalle voidaan myös harkinnan mukaan tehdä RAVA-toimintakykytesti ja MMSE-muistitesti. Testitulokset voivat vaikuttaa tuen myöntämisperusteiden täyttymistä arvioitaessa.

Omaishoidon tuen hakeminen

Omaishoidon tukea haetaan kirjallisesti Kosken TI kunnan sosiaalitoimesta. Kosken TI kunnassa on käytössä erilliset hakemukset alle 65-vuotiaalle hoidettavalle ja yli 65-vuotiaalle hoidettavalle. Hakulomakkeet löytyvät kunnan kotisivuilta tai lomakkeen voi noutaa sosiaalitoimen neuvonnasta. Omaishoidon tuki voidaan myöntää vain henkilölle, jonka kotikuntalain mukainen kotipaikka on Koski TI. Vain erityistilanteissa omaishoitajan kotikunta voi olla muu kuin Koski TI. Hakemuksen liitteeksi tulee toimittaa lääkärintodistus tai kuntoutussuunnitelma, josta selviää omaishoidettavan toimintakyky. Omaishoidon tukea ei myönnetä lyhytaikaiseen tai tilapäiseen hoidontarpeeseen. Omaishoidon tuen kriteerien täyttymistä arvioidaan sosiaaliohjaajan ja/tai vastaavan sairaanhoitajan tekemällä kotikäynnillä. Kotikäynnillä arvioidaan hoidettavan palvelun tarvetta, omaishoitajan soveltuvuutta tehtävään sekä muita omaishoidon myöntämisen perusteita. Arvioinnin apuna voidaan käyttää myös muiden hoitoon osallistuvien henkilöiden ja tahojen asiantuntemusta.

Omaishoidon tuen myöntämisestä tai myöntämättä jättämisestä tehdään aina hakijalle kirjallinen viranhaltijapäätös. Sosiaaliohjaaja päättää pääsääntöisesti alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuesta. Kotipalvelun vastaava sairaanhoitaja päättää pääsääntöisesti yli 65-vuotiaiden omaishoidon tuesta. Päätös perustuu palvelutarpeen arviointiin ja omaishoidon tukeen varattuun vuotuisen määrärahaan.

Omaishoitosopimus ja hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma. Omaishoitosopimus sisältää tiedot hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta, hoitajan oikeudesta lakisääteiseen vapaaseen, hoitajan muiden vapaapäivien ja virkistysvapaiden järjestämisestä sekä hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä. Omaishoitosopimus laaditaan toistaiseksi ja se voidaan laatia vain erityisestä syystä määräaikaisena. Omaishoitosopimusta tarkistetaan hoito-olosuhteiden muuttuessa, tai tarvittaessa hoidettavan tai omaishoitajan pyynnöstä. Omaishoidon hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa. Suunnitelmalla varmistetaan omaishoidon toteutuminen siten, että omaishoito yhdessä muiden sosiaali- ja terveystalvelujen kanssa turvaa hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta tarpeelliset palvelut. Hoito- ja palvelusuunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti.

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003). Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on vakuutettava hoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella.

Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksesta johtuen käy tarpeettomaksi; hoidettava sijoittuu pysyvästi tehostettuun asumispalveluun, laitoshoitoon tai hänen kotiuttamisensa sairaalasta, hoito-osastolta tai lyhytaikaishoitoon tarkoitettulta paikalta ei ole todennäköistä. Jos hoidettava kuolee, sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana kuolemantapaus sattui. Mikäli hoidettava muuttaa toiselle paikkakunnalle, omaishoidontuki päättyy muuttopäivään. Omaishoitajasta johtuva omaishoidon keskeytyminen tai omaishoidettavasta johtuva muu kuin terveydellinen syy keskeyttää omaishoidontuen maksamisen ensimmäisestä poissaolopäivästä lukien. Omaishoitaja on velvollinen ilmoittamaan omaishoidon muutoksista.

Omaishoitajalle järjestettävä vapaa

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta (enintään 7 tuntia arkipäivää kohti) käyttäen kotinsa ulkopuolella

järjestettyjä sosiaali- tai terveyspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. Omaishoitajan kanssa voidaan sopia siitä, että omaishoitaja pitää lakisääteiset vapaansa useampana alle vuorokauden pituisena jaksona. Kunta voi järjestää omaishoitajalle myös säädettyä enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. Kosken TI kunta osoittaa omaishoitajan vapaan aikaisen hoitopaikan. Omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien käyttäminen ei vähennä hoitopalkkion määrää. Hoitajan sairausloma tai hoitajan osallistuminen kuntoutukseen oikeuttaa palkkion maksamiseen 14 vrk ajalta hoidon keskeytymisen alkamisesta.

Omaishoitajan vapaan aikainen hoito voidaan järjestää omaishoitajan suostumuksella sijaishoitona. Lisäksi edellytyksenä on, että järjestely toteutetaan ottamalla huomioon hoidettavan henkilön mielipide ja että järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta;
- 2) tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
- 3) toimeksiantosopimuksen voimassaolosta; sekä
- 4) tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

Sijaishoitajan työoikeudellisesta asemasta sekä eläke- ja tapaturmavakuutusturvasta on voimassa, mitä niistä omaishoitajan osalta 10 §:ssä säädetään.

Sijaishoitajan hoitopalkkio on 86,63 €/vrk. Mikäli hoito tapahtuu hoitajan kotona, maksetaan lisäksi kulukorvausta 30 €/vrk. Alle 12 tuntia kestävästä sijaishoidosta maksetaan osavuorokausihoitopalkkio, 43,34 €/osa vrk. Hoitajan kotona tapahtuvasta alle 12 tuntia kestävästä sijaishoidosta maksetaan kulukorvausta 15 €/osa vrk. Sijaishoitajalle maksettava hoitopalkkio voi kuitenkin olla korkeintaan 260,04 € kuukaudessa sekä kulukorvaus hoitajan kotona tapahtuvasta hoidosta korkeintaan 90 € kuukaudessa. Sijaishoitajana voi toimia tehtävään soveltuva täysi-ikäinen henkilö. Sijaishoidosta tehdään toimeksiantosopimus sijaishoitajan ja kunnan välillä. Omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalle järjestetystä lyhytaikaishoidosta tai sijaishoidosta voidaan periä asiakasmaksulain 6b §:n mukainen maksu.

Omaishoidon hoitopalkkioiden määräytyminen

Omaishoidon tuen palkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Hoitopalkkion määrää tarkistetaan vuosittain työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Omaishoidontuki maksetaan omaishoitajalle kuukausittain jälkikäteen kuukauden 15. päivään mennessä. Omaishoidon tuki maksetaan siitä kuukaudesta alkaen, kun hakemukset liitteineen on jätetty tai kun määrärahaa on vapautunut. Palkkio on veronalaista tuloa, josta pidätetään ennakvero ja suoritetaan eläkevakuutusmaksu. Omaishoidon hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä laissa omaishoidontuesta 4 §:n 1 mom. edellytetään ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä tai siihen on hoitajan esittämä erityinen syy. Vähäisempi sitovuus huomioidaan vähentämällä hoitopalkkiota 100 €/kk. Perusteita hoitopalkkion vähentämiselle ovat esimerkiksi tilapäishoito lakisääteisten vapaiden kanssa yhteenlaskettuna yli 1 viikko kuukaudessa, henkilökohtainen avustaja yli 30 h/kk; kotipalvelun käynnit, kun ne ylittävät 7 käyntiä viikossa tai hoitajan työskentely kokopäiväisesti kodin ulkopuolella. Omaishoidon keskeytyessä tilapäisesti hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä, hoitopalkkion maksaminen keskeytetään 30 vuorokauden kuluttua.

Omaishoidon tukea maksetaan kolmessa eri maksuluokassa ja hoitopalkkion suuruus määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella. Hoitopalkkiot tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (396/2006) 96§:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

1.Tukiluokka (423,61€/kk)

Tukiluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat päivittäin hoitoa sekä huolenpitoa ja hoitotyö on sitovaa.

- Ilman omaishoitajan panostusta henkilöllä olisi runsas muiden palvelujen tarve.
- Hoidettava tarvitsee apua ja ohjausta useamman kerran päivässä päivittäisissä toiminnoissa, henkilökohtaiseen hoitoon liittyvissä toimissa ja asioista huolehtimisessa.
- Hoidettava aikuinen voi olla yksin yli 4 tuntia / yön.
- yli 65 vuotta täyttäneillä viitteellinen MMSE-pisteytys 16–20.
- yli 65 vuotta täyttäneillä Rava-indeksi vähintään 2,40
- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota päivittäisten toimintojen lisäksi kommunikaatioon, liikuntakykyyn sekä vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeeseen. Hoidollisuutta verrataan pienten lasten kohdalla vastaavan saman ikäisen lapsen normaalisti vaatimaan hoitoon.

2.Tukiluokka (635,37€/kk)

Tukiluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa sekä huolenpitoa ja hoitotyö on sitovaa ja vaativaa.

- Ilman omaishoitajan panostusta hoidettava tarvitsisi runsaasti muita palveluja kaikkina vuorokauden aikoina tai tarvitsisi tehostettua palveluasumista.
- Vaihtoehto päivittäiselle laitoshoidolle tai tehostetulle palveluasumiselle
- Hoidettavalla on päivittäinen runsas henkilökohtaisen hoidon ja seurannan tarve. Hoitotyö sitoo hoitajan lähes kokopäiväisesti.
- Hoidettava aikuinen tulee toimeen osan aikaa päivästä (1–4 tuntia) yksin, mutta ei voi asua yksin.
- Hoidettava tarvitsee vammasta tai sairaudesta johtuvaa hoitoa tai valvontaa myös yöaikaan
- yli 65 vuotta täyttäneillä viitteellinen MMSE-pisteytys alle 16
- yli 65 vuotta täyttäneillä Rava-indeksi 3,00-3.39
- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota päivittäisten toimintojen lisäksi kommunikaatioon, liikuntakykyyn sekä vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeeseen. Hoidollisuutta verrataan pienten lasten kohdalla vastaavan saman ikäisen lapsen normaalisti vaatimaan hoitoon.

3.Tukiluokka (847,22€/kk)

Tukiluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat runsaasti henkilökohtaista hoitoa sekä huolenpitoa ja hoitotyö on erittäin sitovaa ja vaativaa ympäri vuorokauden.

- Ilman omaishoitajan panostusta hoidettava tarvitsisi runsaasti muita palveluja kaikkina vuorokauden aikoina tai tarvitsisi tehostettua palveluasumista
- Vaihtoehto pysyvälle laitoshoidolle.
- Hoidettavalla on runsas henkilökohtaisen hoidon ja valvonnan tarve ympäri vuorokauden. Esimerkiksi: Vaikeasti liikuntavammainen, vuoteessa hoidettavat, muistisairautta sairastavat tai kehitysvammaiset, jolla on haastavia käytöshäiriöitä ja/tai jatkuva valvonnan tarve. Hoitotyö on psyykkisesti ja/tai fyysisesti erityisen raskasta ja sitovaa.
- Hoidettava aikuinen tulee toimeen enintään tunnin yksin.
- yli 65 vuotta täyttäneillä viitteellinen MMSE-pisteytys alle 12.
- yli 65 vuotta täyttäneillä Rava-indeksi yli 3,40

- Arvioinnissa kiinnitetään huomiota päivittäisten toimintojen lisäksi kommunikaatioon, liikuntakykyyn sekä vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeeseen. Hoidollisuutta verrataan pienten lasten kohdalla vastaavan saman ikäisen lapsen normaalisti vaatimaan hoitoon.

Erytispalkkioluokka (1245,63€/kk)

Tähän maksuluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa sekä huolenpitoa ja hoitotyö on sitovaa ja vaativaa ympäri vuorokauden raskaan siirtymävaiheen aikana.

- Erytishoitopalkkiota voidaan maksaa hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana, esim. saattohoitovaiheessa (vaatii saattohoitopäätöksen) tai hoidettavan toipuessa vakavasta sairaudesta, kun hoitaja jää pois ansiotyöstään kokopäiväisesti hoitamaan hoidettavaa, eikä hoitaja saa muuta korvausta ansiotulojen menetyksestä.
- Erytispalkkioluokan mukaista palkkiota voidaan myöntää lyhytaikaiseen, enintään kuusi kuukautta kestävään omaishoitoon.

Laki omaishoidon tuesta 2.12.2005/937

1 § Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon toteuttamista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja omaishoitajan työn tukeminen.

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *omaishoidolla* vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla;
- 2) *omaishoitotosopimuksella* hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä;
- 3) *omaishoitajalla* hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitotosopimuksen;
- 4) *omaishoidon tuella* kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista;
- 5) *omalla työllä* omassa tai perheenjäsenen yrityksessä, liikkeessä tai ammatissa taikka maa-, metsä-, koti- tai muussa taloudessa suoritettua työtä ja itsenäistä tieteellistä tai taiteellista työtä sekä päätoimista opiskelua.

3 § Tuen myöntämisedellytykset

Kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

- 1) henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa;
- 2) hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla;
- 3) hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia;
- 4) omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää;
- 5) hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva; ja
- 6) tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

3 a § (29.6.2016/511) Omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten. Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtävänsä tukevia sosiaali- ja terveystalveluja.

4 § Omaishoitajalle järjestettävä vapaa

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveystalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. (29.6.2016/511)

Kunta ja omaishoitaja voivat sopia, että omaishoitaja pitää 1 momentissa tarkoitetun vapaansa useampana alle vuorokauden pituisena jaksana. Kunta voi järjestää omaishoitajalle 1 momentissa säädettyä enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. (29.6.2016/511)

Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen vapaapäivien ja virkistysvapaan pitäminen eivät vähennä hoitopalkkion määrää.

4 a § (8.4.2011/318) Sijaishoito omaishoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Kunta voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 3 §:n 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitettulla tavalla, jos omaishoitaja suostuu siihen. Lisäksi edellytyksenä on, että järjestely toteutetaan ottamalla huomioon hoidettavan henkilön mielipide ja että järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta;
- 2) tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
- 3) toimeksiantosopimuksen voimassaolosta; sekä
- 4) tarvittaessa muista sijaishoittoa koskevista seikoista.

Sijaishoitajan työoikeudellisesta asemasta sekä eläke- ja tapaturmavakuutusturvasta on voimassa, mitä niistä omaishoitajan osalta 10 §:ssä säädetään.

5 § Hoitopalkkio

Palkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Hoitopalkkio on vähintään 300 euroa kuukaudessa.

Jos omaishoitaja on hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana lyhytaikaisesti estynyt tekemästä omaa tai

toisen työtä, palkkio on vähintään 600 euroa kuukaudessa edellyttäen, että hoitajalla ei ole tältä ajalta:

- 1) vähäistä suurempia työtuloja;
- 2) oikeutta sairausvakuutuslain (1224/ 2004) 10 luvun mukaiseen erityishoitorahaan;
- 3) oikeutta vuorotteluvapaalain (1305/ 2002) 13 §:n mukaiseen vuorottelukorvaukseen.

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi,

jos:

- 1) hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä 4 §:n 1 momentissa edellytetään ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä; taikka
- 2) siihen on hoitajan esittämä erityinen syy.

6 § (3.11.2006/950) Hoitopalkkion määrän tarkistaminen

Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

7 § Hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidon tuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelmaan tulee liittää tiedot tämän lain mukaisista hoidettavan ja hoitajan oikeuksista koskevista säännöksistä ja niiden soveltamisesta. Lisäksi suunnitelmaan tulee kirjata ainakin:

- 1) omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö;
- 2) muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö;
- 3) omaishoitajan hoitotehtävää tukevien palvelujen määrä ja sisältö; (29.6.2016/511)
- 4) miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana.

8 § Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma. Omaishoitosopimuksen tulee sisältää tiedot ainakin:

- 1) hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta;
- 2) oikeudesta 4 §:n 1 momentin mukaisiin vapaapäiviin;
- 3) mainitun 4 §:n 2 momentin mukaisen vapaan järjestämisestä;
- 4) määräaikaisen sopimuksen kestosta; sekä
- 5) hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä. Omaishoitosopimus on voimassa toistaiseksi. Erityisestä syystä sopimus voidaan tehdä määräaikaisena. Sopimusta voidaan tarvittaessa tarkistaa.

9 § Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi. Jos omaishoito hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä keskeytyy tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua. Sopimusehto, joka poikkeaa tämän pykälän säännöksistä omaishoitajan vahingoksi, on mitätön.

10 § Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/ 2001) tarkoittamassa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003). Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on vakuutettava hoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Omaishoitajaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaisissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaisissa säädetään työnantajasta. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 71–78 §:ssä säädetään, vuosityöansiona käytetään tämän lain 5 §:n mukaisen hoitopalkkion määrää vuodessa. Poiketen siitä, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 58 ja 59 §:ssä säädetään, päiväraha on 1/360 vuosityöansiosista. (30.12.2015/1646)

11 § Palvelun järjestäjä

Omaishoidon tuen järjestämisestä vastaa se kunta, joka sosiaalihuoltolain (710/1982) 3 luvun mukaan on velvollinen järjestämään hoidettavalle sosiaalipalveluja.

12 § (30.12.2014/1317) Muutoksenhaku ja omaishoitosopimusta koskevan riidan käsittely

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitetuissa asioissa on voimassa, mitä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 luvussa säädetään. Omaishoitosopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

13 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Tällä lailla kumotaan sosiaalihuoltolain 27 a–27 c § niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen. Jos muussa lainsäädännössä viitataan tällä lailla kumottuihin säännöksiin tai niiden nojalla annettuun asetukseen, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain säännöksiä. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Kunnan on huolehdittava siitä, että omaishoitosopimukset ja niiden liitteinä olevat hoito- ja palvelusuunnitelmat saatetaan vastaamaan tämän lain säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 2006. HE 131/2005, StVM 21/2005, EV 134/2005

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

3.11.2006/950: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. HE 136/2006, StVM 21/2006, EV 117/2006

8.4.2011/318: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2011. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin. HE 331/2010, StVM 55/2010, EV 344/2010

30.12.2014/1317: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015. HE 164/2014, StVM 27/2014, EV 195/2014

30.12.2015/1646: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. HE 93/2015, StVM 19/2015, EV 94/2015

29.6.2016/511: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016. Lain 3 a §:n säännöstä omaishoitajan valmennuksen järjestämisestä sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2018. Kunnan on huolehdittava siitä, että ennen lain voimaantuloa tehdyt omaishoitosopimukset ja niiden liitteinä olevat hoito- ja palvelusuunnitelmat tarkistetaan vastaamaan tämän lain säännöksiä viimeistään 1 päivästä huhtikuuta 2017. HE 85/2016, StVM 9/2016, EV 91/2016